

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului depus de avocatul Ivan Ungurean, în interesele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel,

în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel împotriva Inspectoratului General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

împotriva deciziei din 21 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel și s-a menținut hotărârea din 19 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

(Dosarul nr. 3ra-167/25

Nr. PIGD 2-23081876-01-3ra-24032025)

Examinarea superficială a cauzei de către instanța de apel. Necesitatea reexaminării faptelor și probelor. Anularea exmatriculării atrage după sine restabilirea dreptului de ședere a străinului pe teritoriul Republicii Moldova.

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V. Chisilița)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (G. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

18 februarie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de recurs depusă de avocatul Ivan Ungurean, în interesele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 07 iunie 2023, Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, Oduobulu Joseph Chiagozie, Akande Idris Damola au depus o acțiune împotriva Inspectoratului General pentru Migrațiune al MAI al RM cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile.

2. În motivarea acțiunii a indicat că la 01 decembrie 2020, între Universitatea Americană din Moldova și cetățeanul Ezeike Chukwuemeka Nathaniel a fost încheiat contractul nr. 045, privind studiile la facultatea „Drept, RIȘSU”, specialitatea: Psihologie, plan 1/3, învățământ cu frecvență.

3. A arătat reclamantul că prin ordinul nr. 12-S din 07 martie 2023 s-a dispus exmatricularea, începând cu 07 martie 2023, a studentului Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, anul III, ciclul I, facultatea „Drept, RIȘSU”, specialitatea: Psihologie, plan 1/3, învățământ cu frecvență.

4. A mai indicat temei de exmatriculare a constituit presupusa încălcare a Regulamentului intern al Universității, restanțe academice, demersul Secției studenți străini și acordul rectorului.

5. A menționat reclamantul că niciodată nu a fost informat sau notificat de administrația Universității despre comiterea abaterilor sau admiterea restanțelor academice. Or, de fiecare dată când se prezenta la Universitate nimeni nu l-a informat despre aceste aspecte.

6. De asemenea, a specificat că Universitatea nu a dorit să prezinte nici un act sau proces verbal care ar confirma încălcările pe care le-ar fi admis a Regulamentului intern, sau fișa de note prin care s-ar confirma anumite aspecte de nesuținere a examenelor sau borderoul cu restanțe, acordul rectorului și obiectul acestuia. În acest sens, conchide că nu poate fi exmatriculată o persoană străină, doar pentru simplul fapt că se invocă formal niște temeuri, fără a fi probat sau garantat dreptul la apărare celui la care se referă exmatricularea, care are dreptul să se apere, inclusiv să aducă probe în vederea demonstrării nevinovăției.

7. Astfel, a considerat reclamantul că Universitatea Americană din Moldova abuziv l-a exmatriculat, neavând nici un temei faptic și juridic, contrar cadrului național, precum și îngrădind nejustificat și neproportional dreptul său la instruire.

8. A indicat reclamantul că prin decizia nr. 288-C din 23 martie 2023, s-a revocat dreptul de ședere provizoriu pentru studii universitare în temeiul demersului (nr. 3161) al Universității Americane din Moldova, iar decizia respectivă ia fost adusă la cunoștință la 30 martie 2023, în prezența apărătorului.

9. A considerat reclamantul, că decizia nr. 288-C din 23 martie 2023, de revocare a dreptului de ședere provizoriu pentru studii universitare, încalcă drepturile omului, aduce atingere dreptului la un proces echitabil la apărare și îngreudește dreptul străinilor la instruire.

10. Totodată, a subliniat reclamantul, că cele constatate prin decizia cu privire la revocarea dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare nr. 288-C din 23 martie 2023 referitor la încălcarea regulamentului intern al universității și restanțe academice sunt arbitrare și nu corespund realității.

11. În acest sens, a menționat reclamantul că nefiind de acord cu ordinul nr. 12-S din 07 martie 2023, la 05 aprilie 2023, a depus către Universitatea Americană din Moldova cerere prealabilă, deoarece din moment ce ar fi intervenit astfel de motive, studenții ar fi trebuit să fie notificați și informați cu privire la faptele ce le sunt imputate, precum și să aibă o posibilitate deplină de a se apăra în fața acuzațiilor aduse și a-și prezenta poziția, însă toate acestea nu au fost efectuate în cazul lor, care au aflat despre încălcările ce le sunt imputate abia fiind citați la autoritatea publică și doar în modul cel mai vag, așa cum aceste motive sunt expuse în ordinele și deciziile acestea. Cu atât mai mult, prin prisma legislației naționale, a avut loc o restricționare a libertății de circulație a sa, deoarece nu expirase termenul legal de aflare în Republica Moldova a acestora. Or, o astfel de ingerință în drepturile sale contravine articolului 2 din Protocolul nr. 4 la Convenție, cu excepția cazului în care îndeplinește condițiile paragrafului 3 din această dispoziție, dacă este „prevăzută de lege”, urmărește unul sau mai multe scopuri legitime și este „necesară”, „într-o societate democratică”, pentru atingerea acestui scop. Curtea amintește de la bun început că preeminența dreptului, unul dintre principiile fundamentale ale oricărei societăți democratice, reprezintă un concept inerent tuturor Articolelor din Convenție (a se vedea, printre multe altele, cauza Lekic c. Sloveniei, Hotărârea din 11 decembrie 2018, pct. 94).

12. Tot, la 05 aprilie 2023, reclamantul a depus la Inspectoratul General pentru Migrație a MAI al RM o contestare referitor la decizia de revocare a dreptului de ședere provizoriu pentru studii universitare nr.288-C din 23 martie 2023 prin care a solicitat, inter alia, aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, prin suspendarea executării deciziei, prezentarea actelor și dosarului care a stat la baza deciziei, anularea actelor administrative individuale decizia cu privire la revocarea dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare sub nr. 288-C din 23 martie 2023.

13. A menționat că drept răspuns la cererea prealabilă nr. E-267/23 din 05 aprilie 2023 înaintată Inspectoratului General pentru Migrație al MAI al RM prin care s-a solicitat suspendarea executării și anularea deciziei nr. 288-C din

23 martie 2023 cu privire la revocarea dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare cetățeanului Nigeriei, Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, la 24 mai 2023, prin intermediul poștei terestre, avocatul Ivan Ungurean, a recepționat scrisoarea nr. 44/22-2322 din 22 mai 2023, din conținutul căruia se atestă că Ministerul Afacerilor Interne a RM în urma examinării cererii prealabile și a materialelor dosarului administrativ, prin prisma art.168 din Codul administrativ, a susținut poziția Inspectoratului General pentru Migrație al MAI al RM și drept urmare a respins cererea prealabilă ca neîntemeiată.

14. În acest context, reclamantul a considerat că menținerea deciziei nr. 288-C din 23 martie 2023, de revocare a dreptului de ședere provizoriu pentru studii universitare, încalcă drepturile omului, aduce atingere dreptului la un proces echitabil și la apărare a lor și îngrădește dreptul străinilor la instruire.

15. În argumentarea poziției reclamantul a invocat art.20, art.26, art.54 din Constituția RM, art.6 CEDO, art.10, art.17, art.20, art.39, art.189, art.195, art.209, art.211, art.212, art.31, art.118, art.214, art.221, art.222 din Codul administrativ, art.1, art.4, art.9, art.10, art.49, art.50 al Legii nr.200 din 16 iulie 2010, art.150 din Codul Educației, precum și prevederile Regulamentului cu privire la studiile străinilor în instituțiile de învățământ din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.504 din 04 iulie 2017.

16. Totodată reclamantul a menționat că a intrat legal pe teritoriul Republicii Moldova pentru a-și efectua studiile la Universitatea Americană din Moldova. Durata reședinței temporare stabilită inițial a fost de 18 aprilie 2022 - 31 august 2023, acesta fiind găzduit de Universitatea Americană din Moldova, în baza contractului de studii nr. 045 din 01 decembrie 2020, în calitate de student la Facultatea de Științe Sociale și Umanitare.

17. La 30 martie 2023, s-a prezentat la Secția regională Centru a BMA al MAI, unde a aflat precum că, încă din 07 martie 2023 ar fi fost exmatriculat din instituția de învățământ respectivă pentru „încălcarea regulamentului intern al universității și restanțe academice”, fără a fi informat asupra încălcărilor imputate lor și pretinselor restanțe academice.

18. Susține reclamantul că, nu avea restanțe la capitolul achitarea contractului de studii, ceea ce se poate demonstra prin achitățile efectuate. În același timp, temei de exmatriculare sunt presupuse încălcări ale Regulamentului intern al Universității, restanțe academice, demersul Secției studenți străini și acordul rectorului, situații pe care nu le cunoștea și pe care nu le-a comis. Mai mult, administrația Universității niciodată nu l-a informat sau notificat despre comiterea abaterilor sau admiterea restanțelor academice. Or, de fiecare dată când se prezenta la Universitate nimeni nu îl informa despre aceste aspecte. Totodată, chiar dacă nu cunoaște temeiul exmatriculării, invocă faptul inechității procedurilor desfășurate de autoritatea administrativă și Universității, precum și încălcării dreptului la apărare, deoarece nu poate constitui niște așa zise restanțe academice și alte aspecte minore, pe care nu le cunoștea și nu le-a comis, temei de exmatriculare și în lipsa unei analize și anchete, cu prezența acestuia, încât să poată expune viziunile persoanele și să

prezinte probe în acest sens. De asemenea, menționează că Universitatea nu a dorit să prezinte nici un act sau proces verbal care ar confirma încălcările admise a Regulamentului intern sau fișa de note prin care s-ar confirma anumite aspecte de ne susținere a examenelor sau borderoul cu restanțe, sau ce fel de acord al rectorului și referitor la ce a fost acest acord.

19. A declarat reclamantul că, în acest sens, nu poate fi exmatriculată o persoană străină, doar pentru simplu fapt că se invocă formal niște temeuri, fără a fi probat sau garantat dreptul la apărare celui la care se referă exmatricularea să dispună de contradictorialitate și să se apere, inclusiv să aducă probe în vederea demonstrării nevinovăției lui (art. 6 din CEDO). Consideră reclamantul că, Universitatea abuziv l-a exmatriculat, iar autoritatea publică arbitrar și nejustificat a revocat dreptul de ședere, neavând nici un temei factual și juridic, contrar standardului național și internațional, precum și îngrădind nejustificat și neproportional dreptul acestora la instruire (art. 2 din Protocolul nr. 1 din CEDO).

20. Mai mult, reclamantul a specificat că a achitat plata de instruire la Universitate, însă la momentul exmatriculării nu este clar cu statutul juridic al contractelor de studii și necesitatea restituirii taxelor de studii achitate, inclusiv taxa de câte o 1000,00 Euro de garanție. Prin urmare, având la bază încălcările admise și procedurile inechitabile, autoritatea publică, fără o examinare complexă și amănunțită, a revocat abuziv, disproporționat și nejustificat dreptul de ședere. Or, o astfel de măsură atentează asupra drepturilor sale garantate prin Convenție (cauza Clgețen și alții împotriva Turciei, pct. 50- 51).

21. A mai reiterat reclamantul că prin decizia nr. 288-C din 23 martie 2023, i-a fost revocat dreptul de ședere provizoriu pentru studii universitare, în temeiul demersului (nr. 3161) Universității. Decizia respectivă i-a fost adusă la cunoștință la 30 martie 2023.

22. A menționat reclamantul că tocmai, la data de 30 martie 2023, contrar art. 50 din Legea nr. 200, fiind citat, s-a prezentat la Secția regională Centru a IGS al MAI, unde a aflat precum că, încă din 07 martie 2023 ar fi fost exmatriculat din instituția de învățământ respectivă pentru „încălcarea regulamentului intern al universității și restanțe academice”, fără a fi informat asupra încălcărilor imputate și pretinselor restanțe academice, iar la 23 martie 2023 dreptul de ședere a fost revocat. Or, decizia privind anularea sau revocarea dreptului de ședere se aduce în scris la cunoștință străinului care se află pe teritoriul Republicii Moldova de către autoritatea competentă pentru străini, în termen de 3 zile lucrătoare de la emitere.

23. Totodată, a subliniat reclamantul că cele constatate prin decizia cu privire la revocarea dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare nr. 288-C din 23 martie 2023 referitor la încălcarea regulamentului intern al universității și restanțe academice sunt arbitrare și nu corespund realității. Or, din moment ce ar fi intervenit astfel de motive, studenții ar fi trebuit să fie notificați și informați cu privire la faptele ce le sunt imputate, precum și să aibă o posibilitate deplină de a se apăra în fața acuzațiilor aduse și a-și prezenta

poziția, însă toate acestea nu au fost efectuate în cazul lor, care au aflat despre încălcările ce le sunt imputate abia fiind citați la autoritatea publică și doar în modul cel mai vag, așa cum aceste motive sunt expuse în ordinele și deciziile acestea. Cu atât mai mult, prin prisma legislației naționale, a avut loc o restricționare a libertății de circulație a sa, deoarece nu expirase termenul legal de aflare în Republica Moldova a acestora. Or, o astfel de ingerință în drepturile sale contravine articolului 2 din Protocolul nr. 4 la Convenție, cu excepția cazului în care îndeplinește condițiile paragrafului 3 din această dispoziție, id est dacă este „prevăzută de lege”, urmărește unul sau mai multe scopuri legitime și este „necesară”, „într-o societate democratică”, pentru atingerea acestui sau acestor scopuri. Curtea amintește de la bun început că preeminența dreptului, unul dintre principiile fundamentale ale oricărei societăți democratice, reprezintă un concept inerent tuturor Articolelor din Convenție (a se vedea, printre multe altele, cauza Lekic c. Sloveniei, Hotărârea din 11 decembrie 2018, pct. 94).

24. În continuare, reclamantul a susținut că concluziile expuse în decizia de returnare de pe teritoriul Republicii Moldova, referitor la revocarea dreptului de ședere și necesitatea părăsirii teritoriului sunt arbitrare și nu corespund adevărului, reclamantul fiind supus unei măsuri cu caracter automat, fără respectarea legislației în vigoare și în absența unui control eficient (a se vedea cauza Sarkizov și alții c. Bulgariei, Hotărârea din 17 aprilie 2012, pct. 67). Aceste elemente sunt suficiente pentru a concluziona că legislația națională, în modul în care a fost aplicată în prezenta cauză, nu a oferit lor posibilitatea de a beneficia de garanții procedurale suficiente pentru a preveni riscul abuzului, inclusiv din partea autorităților și că acesta a fost lipsit de protecția necesară împotriva arbitrariului, care i-a fost conferită de principiul preeminenței dreptului într-o societate democratică și dreptul la un proces echitabil, implicit dreptul la apărare și contradictorialitate. În același timp, aducerea la cunoștință a deciziilor contestate a fost în lipsa unui interpret autorizat și calificat, contrar art. 6 din CEDO, deoarece interpretul Natalia Azmanova la prezentarea autorizației s-a constatat că aceasta are dreptul la interpretare doar în cadrul unor instituții restrânse, însă autoritatea pentru străini nu este inclus în această autorizație. Mai mult, nu înțelegea nimic din interpretarea acesteia, aceasta plecând imediat, iar în calitate de interpret până la urmă a fost apărătorul său, Ungurean Ivan, care nu este interpret, prin ce s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 din CEDO. Pe măsură ce fiind exmatriculat automat cu încălcarea dreptului la apărare și contradictorialitate (art. 6 din CEDO), îngřádindu-se dreptul la instruire (art. 2 din Protocolul nr. 1 din CEDO), „se pare că” legislația națională autorizează nejustificat și neproportional emiterea de către autoritatea de străini mecanic și automat a deciziilor de revocare a dreptului de ședere, fiind o formalitate și care nu ar putea fi supusă unor proceduri pentru excluderea arbitrarietății.

25. A mai notat că art.2 al Protocolului 1 adițional la CEDO statuează că, nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. CtEDO a statuat că, dreptul la instruire nu este totuși un drept absolut, autoritățile naționale beneficiază de o

anumită marjă de apreciere, însă este de competența CtEDO să se pronunțe în ultimă instanță cu privire la respectarea cerințelor Convenției. Pentru a se asigura că limitările puse în aplicare nu reduc dreptul în cauză în asemenea măsură încât afectează însăși esența acestuia și îl privează de eficacitatea sa, CtEDO trebuie să se convingă că acestea sunt previzibile pentru justițiabil și urmăresc un obiectiv legitim (cauza Leyla Şahin c. Turciei (MC), pct. 154). Astfel, CtEDO a statuat că, un elev poate fi exclus din învățământul secundar o perioadă lungă de timp, ca urmare a unei anchete penale privind un incident care a avut loc în cadrul respectivei unități de învățământ, fără a aduce atingere dreptului său la instruire, cu condiția ca excluderea în cauză să respecte principiul proporționalității. Republica Moldova, nu apără drepturile cetățenilor străini, în situația în care reclamantul a fost supus unei măsuri cu caracter automat din partea autorităților, fără respectarea legislației în vigoare și în absența unui control eficient, inclusiv al ordinului de exmatriculare a acestora (a se vedea cauza Sarkizov și alții c. Bulgariei, Hotărârea din 17 aprilie 2012, pct. 67).

26. În speță, a susținut că legislația națională nu prevede un mecanism de salvagardare a străinilor, care ar păstra un echilibru just între interesele administrației și cele ale persoanelor în cauză, oferind, în special, acestora din urmă o posibilitate clară, concretă și efectivă de a avea șansa ca acțiunea lor să aibă succes. Or, aceasta constituie un obstacol disproporționat față de dreptul de acces la o instanță, la apărare, instruire (Gefire c. Franței). Măsurile luate (deciziile de revocare) constituie în mod automat restricționări disproporționate ale drepturilor lor la proceduri echitabile, de acces la o instanță, la apărare etc. (art. 6 din CEDO). Aceste elemente sunt suficiente pentru a concluziona că legislația națională, în modul în care a fost aplicată în prezenta cauză, nu ia oferit posibilitatea de a beneficia de garanții procedurale suficiente pentru a preveni riscul abuzului, inclusiv din partea Universității și că au fost lipsit de protecția necesară împotriva arbitrariului, care i-a fost conferită dreptul la un proces echitabil și un recurs efectiv, în sensul art. 13 din CEDO.

27. Prin urmare, reclamantul a solicitat aplicarea directă a prevederilor art. 6 și art. 13 din CEDO și dispunerea anularii deciziei Biroului Migrație și Azil nr.288-C din 23 martie 2023 de revocare a dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare și a deciziei Ministerului Afacerilor Interne nr.44/22-2322 din 22 mai 2022 emisă la soluționarea cererii prealabile.

INCIDENTE DE PROCEDURĂ ÎN PRIMA INSTANȚĂ

28. Prin încheierea din 20 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a separat într-un proces aparte pretențiile înaintate de:

- Ezeike Chukwuemeka Nathaniel împotriva Inspectoratului General pentru Migrațiune al MAI al RM cu privire la anularea deciziei al Inspectoratului General pentru Străini al MAI nr.288-C din 23 martie 2023 și răspunsului la cererea prealabilă, nr.2322 emis de Ministerul Afacerilor Interne la 22 mai 2023;

- Oduobulu Joseph Chiagozie împotriva Inspectoratului General pentru Migrațiune al MAI al RM cu privire la anularea deciziei al Inspectoratului General pentru Străini al MAI nr.285-C din 23 martie 2023 și răspunsului la cererea prealabilă, nr.2309 emis de Ministerul Afacerilor Interne la 19 mai 2023;

- Akande Idris Damola împotriva Inspectoratului General pentru Migrațiune al MAI al RM cu privire la anularea deciziei al Inspectoratului General pentru Străini al MAI nr.287-C din 23 martie 2023 și răspunsului la cererea prealabilă, nr.2323 emis de Ministerul Afacerilor Interne la 22 mai 2023.

- S-a reținut spre examinare pretențiile formulate de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel împotriva Inspectoratului General pentru Migrație al MAI al RM cu privire la anularea deciziei al Inspectoratului General pentru Străini al MAI nr.288-C din 23 martie 2023 și răspunsul nr.2322 din 22 mai 2023 emis de Ministerul Afacerilor Interne al RM la cererea prealabilă (f.d. 48/49).

29. Prin încheierea din 23 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins cererea de suspendare formulată în cauza de contencios administrativ la acțiunea lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel împotriva Inspectoratului General pentru Migrație al MAI al RM cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile (f.d. 53/61).

30. La 01 august 2023 Ezeike Chukwuemeka Nathaniel prin intermediul reprezentantului său, Ungurean Ivan, a depus recurs împotriva încheierii din 23 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 66/72).

31. Prin decizia din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel, s-a respins recursul declarat de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, prin intermediul reprezentantului său, Ivan Ungurean și s-a menținut încheierea din 23 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 81/90).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

32. Prin hotărârea din 19 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel (f.d.23; 29/34).

33. Dispozitivul hotărârii din 19 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificat avocatului Ivan Ungurean, care acționează în interesele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, la 20 iunie 2024, fapt confirmat extrasul din poșta electronică anexată la materialele cauzei (f.d. 125).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

34. La 21 iunie 2024, avocatul Ivan Ungurean, acționând în numele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, a depus apel nemotivat asupra hotărârii din 19 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.128/132).

35. La 21 noiembrie 2024, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a expeditat prin intermediul poștei electronice pentru notificare părților, copia hotărârii

motivate a primei instanțe, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 144).

36. La 28 noiembrie 2024, avocatul Ivan Ungurean, acționând în numele și interesele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel a depus motivarea cererii de apel, prin care a solicitat în temeiul motivelor de fapt și de drept casarea integrală a hotărârii din 19 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea înaintată de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel și anume să fie anulată decizia Inspectoratului General pentru Migrațiune al MAI al RM nr.288-C din 23 martie 2023 de revocare a dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare (f.d. 150/156).

37. La acest capitol, Completul de Judecată al Curții Supreme de Justiție, relevă că instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind în termen apelul depus de avocatul Ivan Ungurean, în interesele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, împotriva hotărârii din 19 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

38. Prin decizia din 21 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, s-a respins cererea de apel depusă de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel și s-a menținut hotărârea din 19 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.171; 172/186).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

39. La 17 martie 2025, avocatul Ivan Ungurean, acționând în interesele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 21 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, ca fiind în contradicție cu normativul național, standardele internaționale și cele mai bune practici în domeniu, cu emiterea unei noi decizii, prin care se admit integral pretențiile înaintate prin cererea de chemare în judecată depusă de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, și anume să fie anulată decizia Inspectoratului General pentru Migrațiune al MAI al RM nr.288-C din 23 martie 2023 de revocare a dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare, ca fiind ilegal, nejustificat și disproporționat, contrar legislației naționale și art 6 din CEDO, art. 2 din Protocolul nr. 1 la CEDO și art. 2 din Protocolul nr. 4 la CEDO

40. În motivarea recursului a indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocându-se că instanța de apel a dat dovadă de un formalism incompatibil cu litera și spiritul art. 6 § 1 din CEDO, deoarece fiind vorba de un proces, ce are consecințe directe asupra drepturilor și obligațiilor recurentului cu caracter civil, acesta era îndreptățit să dispună de dreptul la un acces efectiv la ansamblul de proceduri și trebuia să beneficieze de toate garanțiile ce decurg din principiul nemijlocirii, contradictorialității. Însă instanța de apel a omis completamente o analiză corespunzătoare a celor enunțate și a dispus

respingerea apelului pentru motive formale, rezultate dintr-o abordare a spetei superficială și lipsită de motivarea necesară.

41. În acest sens, a notat că atât instanța de fond, cât și cea de apel, contrar principiului *res iudicata*, a ignorat acest act judecătoresc din 24 ianuarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și faptul că ordinul de exmatriculare este efectiv anulat, și-au întemeiat motivarea hotărârii anume pe faptul pretins al exmatriculării studentului drept temei al emiterii actului administrativ contestat de revocare a dreptului de ședere, contrar art. 6 din CEDO.

ASPECTE DE PROCEDURĂ ÎN INSTANȚA DE RECURS

42. La 24 martie 2025, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat prin intermediul poștei electronice, pentru notificare în adresa Inspectoratului General pentru Migrațiune al MAI al RM, copia cererii de recurs depusă de avocatul Ivan Ungurean, în interesele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, împotriva deciziei din 21 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru.

43. Inspectoratul General pentru Migrație al MAI al RM, deși a recepționat copia cererii de recurs, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la materialele dosarului (f.d.203/204), nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință, prin care să-și expună opinia referitor la cererea de recurs depusă de avocatul Ivan Ungurean, în interesele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, împotriva deciziei din 21 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

44. Art. 245 din Codul administrativ, relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

45. Așadar, cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Centru a pronunțat decizia contestată la 21 ianuarie 2025 (f.d. 171).

46. Decizia motivată a Curții de Apel Centru din 21 ianuarie 2025, a fost notificată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 30 ianuarie 2025, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 187).

47. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că avocatul Ivan Ungurean, acționând în interesele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

48. Art. 195 din Codul administrativ, reglementează că:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.”

49. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

50. Art. 245¹ din Codul administrativ, prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă: d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

51. Art. 247 din Codul administrativ, reglementează că:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

52. Art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, prevede că:

„În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casează integral decizia instanței de apel și trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

53. Art. 37 alin. (1) și (2) din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 cu privire la regimul străinilor în Republica Moldova, stabilește că:

„(1) Dreptul de ședere provizorie pentru studii se acordă și se prelungește, după caz, la cererea străinului în baza unui demers din partea instituției de învățământ, a documentului ce atestă înmatricularea lui la studii, a confirmării existenței mijloacelor de întreținere și a mijloacelor necesare pentru efectuarea studiilor în țară și a actelor prevăzute la art.32 alin.(2).

(2) Străinilor care au intrat în Republica Moldova să facă studii și sînt bursieri ai Republicii Moldova li se acordă drept de ședere și li se prelungește acest drept în condițiile prevăzute la alin.(1), fără confirmarea existenței mijloacelor de întreținere și a mijloacelor necesare efectuării studiilor.”

54. Art. 49 lit. a) din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 cu privire la regimul străinilor în Republica Moldova, reglementează că:

„Autoritatea competentă pentru străini poate revoca, prin decizie motivată, dreptul de ședere provizorie în Republica Moldova dacă în urma verificărilor efectuate de structura specializată a autorității competente pentru străini sau a sesizărilor primite de la alte autorități abilitate, potrivit legii, se constată că străinul nu mai întrunește condițiile de prelungire a dreptului de ședere ori nu mai respectă scopul pentru care i s-a acordat acest drept.”

55. Art. 51 din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 cu privire la regimul străinilor în Republica Moldova, prevede că:

„Împotriva străinilor care au intrat ilegal pe teritoriul Republicii Moldova, a căror ședere pe acest teritoriu a devenit ilegală, a căror viză sau al căror drept de ședere a fost anulat sau revocat, cărora li s-a refuzat prelungirea dreptului de ședere provizorie, al căror drept de ședere permanentă a încetat, a căror cerere privind recunoașterea statutului de apatrid a fost respinsă, a fost încetată procedura respectivă sau al căror statut de apatrid a fost anulat,

precum și împotriva foștilor solicitanți de azil, autoritatea competentă pentru străini dispune măsura returnării de pe teritoriul Republicii Moldova și aplică interdicția intrării în Republica Moldova pentru o perioadă determinată conform art.10.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

56. Inițial, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că nu a considerat oportun de a cita participanții la proces și reprezentanții acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție deoarece criticele au fost expuse cu suficientă claritate în cererea de recurs, iar autoritățile intime nu au depus diligență și nu au prezentat instanței de recurs opinia asupra recursului înaintat de către avocatul Ivan Ungurean, în interesele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel.

57. În continuare, studiind materialele dosarului, prin prisma normelor de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de avocatul Ivan Ungurean, în interesele lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel este întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

58. La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră imperioase dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului reținute în cauza Zubac v. Croația (hotărârea din 05 aprilie 2018) potrivit cărora, din moment ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al democrației și al Convenției, nu putea exista nicio așteptare, în baza Convenției sau de altă natură, potrivit căreia Curtea Supremă trebuia să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente.

59. Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că circumstanțele prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă următoarele.

60. La 07 iunie 2023, Ezeike Chukwuemeka Nathaniel a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Inspectoratului General pentru Migrație cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile.

61. Fiind investită cu judecarea cauzei, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, prin hotărârea din 19 iunie 2024, a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel (f.d. 23; 29/34).

62. Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de apel Centru, prin decizia din 21 ianuarie 2025 a respins cererea de apel depusă de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel și a menținut hotărârea din 19 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 171; 172/186).

63. Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând prevederile art.10, art.11, art. 17, art.19, art. 20, art. 39 alin.(1)-(2), art.162 alin.(1), (2) și alin.(3), lit.a) și b), art.189 alin.(1)-(2), art.191 alin.(1), art. 196 alin.(1) art. 206 alin.(1), lit.a), art.208 alin.(1) și art.209 alin.(1), lit. a) din Codul administrativ, precum

și prevederile art.1, art.3, art.39, art.41 și art. 841 din Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova, nr. 200 din 16 iulie 2010 (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat), în coraport cu materialele dosarului și criticile formulate în cererea de apel a ajuns la concluzia că soluția primei instanțe privind respingerea acțiunii, este justă și legală, aceasta având la bază cumulumul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, iar de către apelant nu au fost prezentate careva probe suplimentare în vederea demonstrării netemeinicii concluziilor invocate de prima instanță în hotărârea motivată.

64. În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel a reținut cu certitudine faptul că la 01 decembrie 2020, între Universitatea Americană din Moldova și Ezeike Chukwuemeka Nathaniel a fost încheiat contractul de studii nr. 45, la facultatea „Drept, RIȘSU”, specialitatea: Psihologie, plan 1/3, învățământ cu frecvență, în acest sens lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel fiindu-i acordat dreptul de ședere provizorie pentru studii universitare în Republica Moldova (f.d. 6).

65. La 07 martie 2023 Universitatea Americană din Republica Moldova a emis ordinul nr. 12-S cu privire la exmatriculare din 07 martie 2023 a lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, cetățean al Nigeriei, anul III, ciclu I, învățământ cu frecvență, Facultatea „Drept RIȘSU”, specialitatea psihologie plan 1/3. Iar, temeiul emiterii ordinului a fost indicat: încălcarea regulamentului intern al universității, restanțe academice, demersul Secției studenți străini, acordul rectorului (f. d. adm. 5).

66. Prin demersul nr. AUME-008/23 din 07 martie 2023, Universitatea Americană din Republica Moldova a solicitat Inspectoratului General pentru Migrațiune al MAI al RM, revocarea dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare în privința cetățeanului străin Ezeike Chukwuemeka Nathaniel în temeiul ordinului de exmatriculare (f. d. adm. 4).

67. În temeiul demersului menționat și a prevederilor art.49 lit.a) al Legii nr.200 din 16 iulie 2010, la data de 23 martie 2023, autoritatea publică pârâtă a emis Decizia cu privire la revocarea dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare nr. 288-C, prin care a dispus revocarea dreptului de ședere provizorie pentru studii cetățeanului Republicii Federale Nigeria, Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, născut la 22 septembrie 1989, permis de ședere cu seria și numărul B 41069111 valabil până la 31 august 2023 (f. d. adm. 1).

68. Astfel, instanța de apel analizând prevederile art.49 lit. a) din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova și prevederile art. 143 alin. (2) din Codul administrativ, a concluzionat că prima instanța just a statuat că Decizia nr. 288-C privind revocarea dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare este una legală și întemeiată. Or, art. 49 lit. a) al Legii nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, permite revocarea dreptului de ședere provizorie în cazul în care au fost încălcate condițiile pentru acordarea acestuia.

69. La caz, instanța de apel a reținut faptul că Ezeike Chukwuemeka Nathaniel a fost exmatriculat prin ordinul nr. 12-S din 07 martie 2023 emis de Universitatea Americană din Moldova. Drept urmare, exmatricularea sa constituie un temei legal pentru revocarea dreptului de ședere, întrucât acesta era acordat strict în scop de studii.

70. În acest context instanța de apel a reținut că Universitatea Americană din Moldova a transmis un demers oficial către Inspectoratul General pentru Migrație al MAI prin care a solicitat revocarea dreptului de ședere acordat lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel. Iar, Inspectoratului General pentru Migrație al MAI constatând că Ezeike Chukwuemeka Nathaniel a fost exmatriculat de la studii prin ordinul nr. 12-S cu privire la exmatriculare din 07 martie 2023, întemeiat prin decizia nr. 288-C din 23 martie 2023, a dispus revocarea dreptului de ședere provizorie pentru studii cetățeanului Republicii Federale Nigeria, Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, permis de ședere valabil până la 31 august 2023. Or, exmatricularea studentului Ezeike Chukwuemeka Nathaniel a dus automat la pierderea calității sale de beneficiar al dreptului de ședere acordat pentru studii.

71. În această ordine de idei, instanța de apel a remarcat că revocarea dreptului de ședere nu este o măsură arbitrară, ci rezultatul direct al pierderii statutului de student al reclamantului/apelant. Or, prin ordinul de exmatriculare nr. 12-S din 07 martie 2023 emis de Universitatea Americană din Moldova, s-a constatat încetarea calității de student a lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel. Iar, Inspectoratul General pentru Migrație al MAI avea obligația legală de a retrage dreptul de ședere în astfel de circumstanțe.

72. În continuare cu privire la argumentul apelantului precum că prima instanța urma a ține cont de faptul că, prin hotărârea din 24 ianuarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, inter alia, s-a dispus: *„Se anulează ordinul emis de „Universitatea Americană din Moldova”, sub nr.12-S din 07 martie 2023, referitor la exmatricularea lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel (studentul anului III, ciclul I, învățământ cu frecvență, facultatea „Drept, RIȘSU”, specialitatea: psihologie, plan 1/3) și Oduobulu Joseph Chiagozie (studentul anului III, ciclul I, învățământ cu frecvență, facultatea „Științe Economice”, specialitatea: business și administrare, plan 1/3), cu restabilirea acestora la studii.”*, iar, în acest sens instanța de apel a precizat că în temeiul prevederilor art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sânt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

73. La caz, instanța de apel a considerat necesar de a menționa faptul că la momentul examinării cauzei în instanța de fond, hotărârea din 24 ianuarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, nu era una irevocabilă. Or, prin încheierea din 07 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit

cererea de apel declarată de către avocatul Gheorghe Avornic în interesele Universității Americane din Moldova, împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. Încheierea fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile de la comunicarea încheierii, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

74. Totodată, instanța de apel a menționat că la materialele cauzei nu au fost prezentate probe din care ar rezulta că la momentul examinării prezentei cauze în ordine de apel hotărârea din 24 ianuarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, era una irevocabilă.

75. În acest context, instanța de apel a considerat necesar de a reitera faptul că, în conformitate cu prevederile art. 143 alin. (2) din Codul administrativ, aprecierea legalității sau ilegalității unui act administrativ individual se face în funcție de situația la momentul emiterii lui, iar în cazul desfășurării unei proceduri prealabile – de situația la momentul adoptării deciziei cu privire la cererea prealabilă.

76. Astfel, ținând cont de faptul că, la momentul emiterii actului administrativ contestat, ordinul de exmatriculare era unul valabil, decizia nr.288-C din 23 martie 2023 de revocare a dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare a lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel a fost emisă cu respectarea prevederilor legale.

77. În lumina celor expuse supra, instanța de apel a conchis că prima instanța întemeiat a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel împotriva Inspectoratului General pentru Migrație cu privire la anularea deciziei Biroului Migrație și Azil nr.288-C din 23 martie 2023 de revocare a dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare și a deciziei Ministerului Afacerilor Interne nr. 2322 din 22 mai 2023 emisă la soluționarea cererii prealabile.

78. Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, instanța de apel a concluzionat că argumentele expuse de către Ezeike Chukwuemeka Nathaniel în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar, prima instanța - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată.

79. Analizând materialele dosarului, în raport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel prin decizia emisă a realizat o apreciere pripită a circumstanțelor de fapt. Or, o astfel de concluzie este insuficientă pentru satisfacerea standardului de motivare concludentă, în condițiile în care instanța de apel nu a raportat pretențiile reclamantului la temeiurile legale de nulitate a actului contestat, prin prisma normelor relevante ale legislației civile.

80. În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că obiectul litigiului într-adevăr reprezintă decizia Biroului Migrație și Azil nr.288-C din 23 martie 2023 de revocare a dreptului de ședere

provizorie pentru studii universitare și decizia Ministerului Afacerilor Interne nr. 2322 din 22 mai 2023 emisă la soluționarea cererii prealabile. Totodată, deși, reclamantul a informat despre contestarea ordinului emis de „Universitatea Americană din Moldova”, sub nr.12-S din 07 martie 2023 referitor la exmatricularea lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel (studentul anului III, ciclul I, la învățământ cu frecvență, facultatea „Drept, RIȘSU”, specialitatea: psihologie, plan 1/3) și Oduobulu Joseph Chiagozie (studentul anului III, ciclul I, învățământ cu frecvență, facultatea „Științe Economice”, specialitatea: business și administrare, plan 1/3), iar instanța de apel a menționat despre aceasta în decizia sa, la efectuarea controlului legalității decizia Biroului Migrație și Azil nr.288-C din 23 martie 2023 de revocare a dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare și decizia Ministerului Afacerilor Interne nr. 2322 din 22 mai 2023 emisă la soluționarea cererii prealabile și anume că „la momentul examinării cauzei în instanța de fond, hotărârea din 24 ianuarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, nu era una irevocabilă. Or, prin încheierea din 07 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel declarată de către avocatul Gheorghe Avornic, în interesele Universității Americane din Moldova, împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. Încheierea fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile de la comunicarea încheierii, prin intermediul Curții de Apel Chișinău. Totodată, instanța de apel a menționat că la materialele cauzei nu au fost prezentate probe din care ar rezulta că la momentul examinării prezentei cauze în ordine de apel hotărârea din 24 ianuarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, era una irevocabilă.”

81. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține importanța acestei hotărâri odată ce acțiunea cu privire la contestarea ordinului de exmatriculare este acțiune conexă prezentei cauze. Or, decizia Biroului Migrație și Azil nr.288-C din 23 martie 2023 de revocare a dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare a fost emisă ca urmare a examinării demersului nr. AUME-008/23 din 07 martie 2023, înaintat de Universitatea Americană din Republica Moldova, în baza ordinului nr. 12-S cu privire la exmatriculare din 07 martie 2023 a lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, cetățean al Nigeriei, anul III, ciclu I, învățământ cu frecvență, Facultatea „Drept RIȘSU”, specialitatea psihologie plan 1/3.

82. În această ordine de idei, instanța de recurs remarcă că întru judecarea justă și corectă a litigiului, urmare a identificării în substanță a obiectului litigiului, instanța de apel era obligată să se expună și să dea apreciere tuturor motivelor invocate în apel, fapt ce direct rezultă din prevederile art.195 din Codul administrativ, raportat la art. 373 alin. (1), (5) din Codul de procedură civilă.

83. Mai mult, având în vedere rolul diriguitor al instanței, precum și continuitatea examinării cauzei în apel prin prisma efectului devolutiv, instanța are sarcina, în baza rolului activ, în cazul în care există inexactități în

formularea cererii, poate să ceară părții să facă precizările necesare în legătură cu obiectul litigiului, să pună în discuția părților orice împrejurare de fapt sau de drept care duce la soluționarea litigiului peste apărările și susținerile părților din acțiune, referință și alte obiecții, luând în considerare faptul că, în conformitate cu prevederile art. 195 din Codul administrativ în coraport cu art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant. Or, în cazul în care părțile au o atitudine confuză în privința circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, instanța, în temeiul legii materiale care urmează a fi aplicată, va explica părților care circumstanțe au importanță pentru soluționarea pricinii și cui îi revine obligația de a le dovedi.

84. Instanța de recurs relevă că în contextul prevederilor art. 195 din Codul administrativ în coraport cu prevederile art.9 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sînt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

85. Potrivit art. 195 din Codul administrativ, în coraport cu art.118 alin.(5) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

86. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că instanța de apel pripit a concluzionat că, la momentul emiterii actului administrativ contestat, ordinul de exmatriculare era unul valabil, decizia nr.288-C din 23 martie 2023 de revocare a dreptului de ședere provizorie pentru studii universitare a lui Ezeike Chukwuemeka Nathaniel a fost emisă cu respectarea prevederilor legale.

87. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că reieșind din prevederile art.9 alin.(1), art.118 alin.(5) din Codul de procedură civilă, în coraport cu prevederile art. 195 din Codul administrativ, urma să pună în sarcina reprezentantului apelantului Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, avocat Ivan Ungurean prezentarea dovezii că hotărârea din 24 ianuarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, este irevocabilă.

88. Așadar, importanța și legătură directă dintre dreptul de ședere și calitatea de student derivă din faptul că acest drept nu are o existență autonomă, ci este condiționat în mod direct de statutul academic al străinului. Revocarea dreptului de ședere se produce ca efect al exmatriculării, însă în momentul în care această măsură este anulată dispare fundamentul juridic al revocării. Astfel, anularea exmatriculării atrage de la sine restabilirea dreptului de ședere, întrucât instituția de învățământ, prin confirmarea reluării studiilor oferă din nou documentul justificativ prevăzut de art. 37 alin (1) și art.49 lit. a) din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 cu privire la regimul străinilor în Republica Moldova.

89. Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

90. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesară casarea deciziei din 21 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru și reținând că erorile de interpretare și aplicare a legii nu pot fi corectate de instanța de recurs, trimite cauza la rejudecare în instanța de apel pentru o soluționare completă și temeinică în conformitate cu legislația aplicabilă.

91. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Admite recursul declarat de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel, reprezentat de avocatul Ivan Ungurean.

Casează integral decizia din 21 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Ezeike Chukwuemeka Nathaniel împotriva Inspectoratului General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile.

Restituie cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni